

کاربرد مدل‌های پیوندی برای تعیین میزان توافق داده‌های ترتیبی در بررسی عملکرد انترن‌های دندانپزشکی در تشخیص نیاز به درمان ارتودنسی

دکتر علیرضا اکبرزاده باغبان* - دکتر محمدرضا صفوی** - دکتر مهتاب‌نوری*** - دکتر لادن اسلامیان** - دکتر غلامرضا بابایی**** - دکتر انوشیروان کاظم‌نژاد**** - دکتر سقراط فقیه‌زاده****

*- استادیار گروه آموزشی آمار زیستی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

** - دانشیار گروه آموزشی ارتودنسی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

*** - استادیار گروه آموزشی ارتودنسی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی.

**** - استاد گروه آموزشی آمار زیستی دانشگاه تربیت مدرس.

چکیده

زمینه و هدف: یکی از مسائل مهم در اندازه‌گیری شاخصها، پایایی آزماینده‌هایی است که آن شاخصها را اندازه می‌گیرند. شاخص نیاز به درمان ارتودنسی نیز از این امر مستثنی نمی‌باشد. هدف از این مطالعه تعیین عملکرد انترن‌های دندانپزشکی در تشخیص نیاز به درمان ارتودنسی با استفاده از شاخص اصلاح شده سه سطحی IOTN در دو بار اندازه‌گیری با فاصله زمانی دو هفته‌ای می‌باشد. روش بررسی: در مطالعه حاضر که از نوع مقطعی تحلیلی می‌باشد، شش انترن دندانپزشکی به طور مستقل این شاخص را در دو زمان مجزا، با استفاده از خط کش استاندارد DHC، روی ۴۲ کست استاندارد مطالعه ارتودنسی اندازه‌گیری کردند. از ضریب کاپا و مدل‌های پیوند برای تحلیل داده‌ها استفاده شد.

یافته‌ها: ضریب کاپا برای اندازه‌گیری توافق کلی هریک از انترن‌ها در دو بار اندازه‌گیری، با کمترین مقدار ۰/۵۴، بیشترین مقدار ۰/۷۷ و میانگین ۰/۶۵ بیانگر پایایی مناسب انترن‌ها بود. ۳۳٪ از انترن‌هایی که در تفکیک سطوح ۱ و ۲ این شاخص مشکل داشتند، دارای مشکل قابل‌ذکری در تفکیک سطوح دو و سه نبودند. سایر انترن‌ها نیز دارای قابلیت تشخیص بسیار بالا در تفکیک همه سطوح بودند. کمترین مقدار قابلیت تشخیص برای سطوح یک و دو برابر ۰/۴۸ و بیشترین مقدار برای سطوح دو و سه برابر ۰/۹۹ به دست آمد. نتیجه‌گیری: از آنجایی که تفکیک سطوح پایین شاخص نیاز به درمان ارتودنسی برای انترن‌ها مشکل است، قبل از تحقیقات میدانی وسیع آموزش دقیق آنها توصیه می‌شود.

کلیدواژه‌ها: قابلیت تشخیص - مدل پیوند - کاپا - نیاز به درمان ارتودنسی

پذیرش مقاله: ۱۳۸۶/۴/۱۴

اصلاح نهایی: ۱۳۸۶/۱/۲۳

وصول مقاله: ۱۳۸۵/۹/۱۹

e.mail:akbarzad@sbmu.ac.ir

نویسنده مسئول: گروه آموزشی آمار زیستی دانشکده دندانپزشکی دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی

مقدمه

ضرورت بررسی شاخصها در علوم پزشکی بر کسی پوشیده نیست و ارتودنسی به عنوان یکی از قدیمیترین شاخه‌های دندانپزشکی از این امر مستثنی نمی‌باشد. نیاز به درمان ارتودنسی در جامعه ما الگوی شناخته شده‌ای نداشته و برآورد دقیقی از میزان این نیاز در سطح جامعه در دست نیست. از طرفی هر چند هدف دندانپزشک در کلینیک درمان تک تک افراد است ولی به عنوان عضوی از

ارایه‌دهندگان خدمات بهداشتی، هدف نهایی وی باید درمان جامعه و بهبود شرایط موجود در کل جامعه باشد. شاخص نیاز به درمان ارتودنسی (Index of Orthodontic Treatment Need) ابزار مناسبی برای اندازه‌گیری میزان نیاز به درمان در جامعه بوده و دارای کارآئیهای متعددی از جمله برنامه‌ریزی، تقسیم منابع و بهبود استانداردهای درمانی می‌باشد. (۱)